

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82723,Belina-Bellina-Belina-Swiontkowski-Wladyslaw.html>
2022-10-06, 12:24

Belina (Bellina, Belina-Swiontkowski) Władysław

BELINA (Bellina, Belina-Swiontkowski) Władysław (12 V 1840, Warszawa – 1889, Ciudad de México), lekarz. Syn Jakuba Świątkowskiego, posługującego się przydomkiem, czy też herbem Belina (czego jednak nie potwierdzają herbarze), inżyniera.

Początkowe nauki odbierał w domu, następnie uczęszczał do liceum w Warszawie. Studia medyczne podjął w Berlinie w 1856, ale w 1859 przeniósł się do Krakowa. Po podpisaniu petycji do cesarza Franciszka Józefa z żądaniem wprowadzenia na uniwersytecie języka polskiego jako wykładowego, został wydalony z Krakowa. Powrócił do Berlina, gdzie kontynuował studia. Ponieważ włączył się w działania polskiego ruchu niepodległościowego, został w 1863 również przez władze pruskie wydalony z Berlina. Przeniósł się do Heidelbergu, podjął dalsze studia na Uniw. Karola Ruperta w 1864, przede wszystkim pod opieką znanego fizjologa Hermana von Helmholtza. Tam uzyskał stopień doktora w XII 1867 na podstawie rozprawy na temat transfuzji krwi. Została ona opublikowana pt. *Die Transfusion des Bluts in physiologischer und medizinischer Beziehung. Der medizinischen Facultät in Heidelberg pro venia legendi vorgelegt*. Ukazała się także po francusku: *De la transfusion du sang défibrine nouveau procédé pratique* w 1871 w Paryżu (doczekała się też reedycji w 2018 w Niemczech). Pozytywna recenzja pierwszego wydania pióra Fryderyka Skobela ukazała się w „Przeglądzie Lekarskim” (1869). Na temat transfuzji B. publikował w prasie fachowej we Francji w 1869 i 1871. Pozostając na uniw. w Heidelbergu, wystąpił w VIII 1868 o dopuszczenie do habilitacji w zakresie położnictwa. W III 1869 przedstawił swoje tezy habilitacyjne i otrzymał *veniam legendi*, czyli prawo wykładania na uniwersytecie. Poprosił wówczas o sześć miesięcy urlopu dla

przeprowadzenia badań na terenie Francji, z którego już nigdy nie wrócił do Heidelbergu. W latach 1870–71 był lekarzem wojskowym w 119 pułku piechoty armii francuskiej; uczestniczył w wojnie z Prusakami. Bazując na zebranych materiałach o próbach przetaczania krwi przez innych oraz własnym doświadczeniu w tej dziedzinie, w 1870 miał przedstawić francuskiemu ministerstwu wojny własnego pomysłu aparat do transfuzji. Próbował przekonywać, że istnieje możliwość stosowania jego aparatu na polu walki, był więc w tym zakresie prekursorem zastosowania transfuzji w trakcie działań wojennych. W 1873 przedstawił na wydz. lekarskim Uniw. Paryskiego rozprawę, opublikowaną w tymże roku w Wersalu pt. *De l'harmonie des forces et de leur influence sur la vie par L. de Belina*. Praca została wysoko oceniona. W Paryżu pozostał do 1874, kiedy wyjechał do Meksyku, gdzie zamierzał prowadzić dalsze badania. Pozostał tam na stałe, być może wskutek ożenku.

Tam, oprócz praktyki medycznej i badawczej, czynnie uczestniczył w propagowaniu wiedzy medycznej, m.in. współpracując z czasopismem „Gaceta Médica de México”. Zajmował się stanem higieny, publikując kilka artykułów w latach 1878–82. Opisywał w nich przyczyny klimatyczne szerzenia się, szczególnie w stołecznym Meksyku, chorób zakaźnych: tyfusu i gruźlicy, poszukując sposobów zapobieżenia ich epidemiom. Zyskał znaczne uznanie w Meksyku., nie tylko jako lekarz, ale również ze względu na swój talent pianistyczny. Należał do kilku towarzystw naukowych. W ostatnim etapie życia miał interesować się hipnozą i magnetyzmem. Wedle zachowanej notatki biograficznej, spisanej prawdopodobnie przez jego syna, a przechowywanej w archiwum Ambasady RP w Meksyku, miał na te tematy przygotowywać rozprawę, której jednak nie dokończył. Zmarł na tyfus. Jego spuścizna medyczna trafiła do Academia Nacional de Medicina w stolicy.

Obszerny opis aparatu do transfuzji krwi jego pomysłu znalazł się w 1897 w 21 tomie *Diccionario enciclopedico Hispano-americano en 25 tomos*.

S. Kościński: *Słownik lekarzów polskich... aż do 1885*, Warszawa 1884, s. 487; *Diccionario enciclopédico Hispano-americano de literatura, ciencias y artes*, Barcelona 1897, s. 346; S. Konopka: *Polska bibliografia lekarska dziewiętnastego wieku*, t. 10, Warszawa 1981, s. 519–520; D.H. Rangel: *Las pintas de la sirvienta. El tifo y el temor a los pobres en la ciudad de México*, „Estudios de historia moderna y contemporánea de México”, 2011 nr 41, s. 60; R.A. Vega y Ortega Baez: *Geografía y Botánica del Valle de México en los escritos higiénicos del médico Ladislao de Bellina, 1878–1882*, „Fronteiras. Journal of Social, Technological and Environmental Science” 2018, nr 7, s. 179–201; R. Paliga: *Krwiolecznictwo i krwiodawstwo w medycynie polskiej XIX i XX wieku (1830–1951) od powstania listopadowego do utworzenia instytutu hematologii*, praca doktorska, wersja internetowa: <http://www.wbc.poznan.pl/Content/245832/index.pdf> [dostęp 5.12.2019]; List Jerzego Świątkowskiego do K. Smolany z 22.08.1997; Ambasada RP w Meksyku, archiwum konsularne: sygn. przedwojenna B-63.

Krzysztof Smolana

[Poprzedni](#)
[Następny](#)